

STENHUGGEREN

MEDLEMSBLAD FOR JYSK STENKLUB

46. årgang nr. 3 September 2020 Total nr. 169

Pelikaner i Danmark? Endnu nok kun i zoologiske haver og – anlæg, men her til bladet har Ingemann Schnetler skrevet en fin oversigtsartikel om pelikanfods-snegle (Aporrhaidae, som gruppen hedder på systematiklatin).

Læs artiklen, inden du går på jagt efter egne fund i de danske geologiske lag.

Foto lånt fra nettet, optaget af: Liva Henriksen Horsnæs.

Stenhuggeren: Medlemsblad for Jysk Stenklub

Formand:

Ingemann Schnetler, Fuglebakken 14, Stevnstrup, 8870 Langå 8646 7282
i.schnetler@mail.dk

Medlem af bestyrelsen og redaktør

Søren Bo Andersen, Engdalsvej 65A, 3.tv. 8220 Brabrand 2625 1733
sba@geolsba.dk

Medlem af bestyrelsen og kasserer

Jytte Frederiksen, Myntevej 16, 8240 Risskov 8617 4697
jytte@dichmusik.dk

Medlem af bestyrelsen og turansvarlig

Linda Lægdsmand, Kybehuse 111, 7870 Roslev 8635 2740
lindakaj@gmail.com

Medlem af bestyrelsen og værkstedsansvarlig

Hans J. Mikkelsen, Kjærslund 18, 8260 Viby J 8629 5518/4054 3902
hansjimmikkelsen@gmail.com

Medlem af bestyrelsen

Pia Kamuk Nielsen, Firkløvervej 103, 8464 Galten 3011 7956
pipse73@live.dk

Medlem af bestyrelsen

Jeannette Kühl, Byagervej 108 F., 8330 Beder 6070 5455
jeannette.kuhl@gmail.com
 2714 2230

Kontakt til klubben: Jysk Stenklub, Myntevej 16, 8240 Risskov.

Bank reg.nr. 1551 1217380 MobilePay 29430901 (Jytte Frederiksen)

Årskontingent i 2020: 175 kr. for enkeltpersoner, 250 kr. for par (kun et blad)

Klubbens hjemmeside: <http://www.jyskstenklub.dk/> materiale sendes til formanden.

Medlemslisten: kan fås hos kassereren.

Klubblade fra andre klubber bedes sendt til formanden.

Fotos anvendt i dette blad er taget af *Arne Dich*, hvis ikke andet er nævnt

Indhold i dette nummer :

Side 3	Pelikanfodssnegle i danske aflejringer (Aporrhaidae)
Side 10	Vandlevende insekter i baltisk rav
Side 17	Forsommerens flintfund fra Glatved
Side 19	Sangstrup Klint er altid et besøg værd
Side 21	Gotland i maj 2021 (turannonce)
Side 22	Svenske ledeblokke (turannonce)
Side 24	Århus sten- og smykkemesse
Side 27	Kontingent/værksted
Bagsiden	Programsiden

Pelikanfodssnegle (Aporrhaidae) i danske aflejringer

Af Ingemann Schnetler

Den nulevende pelikanfodssnegl *Aporrhais pespelecani* (Linné, 1758) findes ofte i opskyl på stranden. Pelikanfodssneglen er almindelig i Danmark, hvor den findes i Nordsoen, Skagerrak og Kattegat indtil den nordlige Østersø, og den lever nedgravet i blød mudder- eller lerbund på 10-40 meters dybde. Den borer to kanaler op til bundens overflade, så der kan cirkulere vand igennem dem. Den optager ilt fra vandet og æder alger og detritus, der føres ned til den med vandet.

Sneglefamilien Aporrhaidae har eksisteret siden begyndelsen af Juratiden og havde sin største udbredelse i Øvre Jura og Øvre Kridt. Der er kun to nulevende slægter (*Aporrhais* og *Arrhoges*), mens der kendes en lang række fossile slægter og arter. Karakteristisk for slægten er en vingeformet, fuglefodslignende udvækst langs munden. Set fra ryggen mindede det Linné om en pelikanfod, så derfor fik den nulevende art navnet *Aporrhais pespelecani* (Linné, 1758). Artsnavnet *pespelecani* betyder netop pelikanfod.

Der findes fossile pelikanfodssnegle i en del danske aflejringer, og ikke mindst i Øvre Oligocænet ved Lyby er de almindelige. Arten *Aporrhais dingdenensis* er også meget almindelig i Arnum Formationen fra Nedre/Mellem Miocæn, men Arnum Formationen er kun tilgængelig i boreprøver. Tidligere fandtes omlejrede fossiler i grusgravene ved Enderupskov vest for Gram, og her var *Aporrhais dingdenensis* meget talrig.

Øvre Kridt, Bornholm

I Bavnodde Grønsandet på Bornholm er fundet tre arter af slægten *Aporrhais*. Ravn (1921) afbildede to af dem, og hans figurer gengives her.

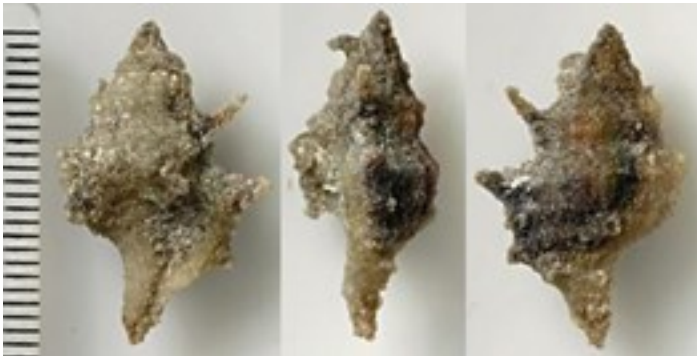

Th. *Aporrhais (Dimorphosoma) stenoptera* (Goldfuss, 1844).
Højde 44 mm. Forchhammers Klint.

Tv. *Aporrhais (Liopodesthes) schlotheimi* (Römer, 1841).
Højde 26 mm.

Skrivekridt

Aporrhaidae, højde
23,5 mm.

Foto: Sten Lennart
Jakobsen.

Fra Skrivekridtet i Rørdal kendes der en forkislet Aporrhaidae, mens der ingen Aporrhaidae kendes fra Danienet (Cerithiumkalk, bryozokalk, coccolithkalk og koralkalk).

Selandien, Lellinge Grønsand

Koenen (1885) beskrev en fauna fra Vestre Gasværk og opstillede arten *Aporrhais gracilis*. Denne art er uhyre almindelig i det sorte ler (Schnetler 2001 angav over 2.000 eksemplarer fra Sundkrogen), men ingen udvoksede

eksemplarer er fuldstændigt bevaret, og de allerfleste er unger. Der blev fundet rester af to andre arter. I de løse blokke fra Klintebjerg er der fundet enkelte eksemplarer af *Aporrhais gracilis*.

Selandien, Kerteminde Mergel

wall & Harder (1907) beskrev en fauna fra Rygård syd for Grenå og opstillede arten *Aporrhais koeneni* (nu *Drepanocheilus koeneni*). Schnetler & Nielsen (2018) påviste 4 arter fra de løse blokke fra Gundstrup på Fyn og opstillede de nye arter *Quadrinervus wienekei* og *Kangilioptera gundstrupensis*. De afbildede eksemplarer er alle afstøbninger og fra Gundstrup.

Aporrhais gracilis, højde 10,4 og 14,4 mm

Drepanocheilus koeneni, højde 18,1 mm.

Quadrinervus wienekei,
højde 25 mm;

Kangilioptera gundstrupensis, højde 23,7

Eocæn, Lillebælt Ler

Der kendes kun ét ufuldstændigt eksemplar af arten *Aporrhais sowerbii* (Fleming, 1828).

Aporrhais sowerbii, højde 10, 5 mm. Trelde Næs. Figur fra Schnetler & Heilmann-Clausen 2011.

Nedre Oligocæn, Viborg Formation

Harder (1913) nævner 8 meget defekte eksemplarer af *Aporrhais speciosa* var. *unisinuata* fra ”det mellemoligocæne finsand” i jernbanegennemskæringen ved Aarhus. Disse bør undersøges nærmere, da der ikke kendes andre eksemplarer fra Viborg Formationens aflejringer, der anses for at være af samme alder.

Øvre Oligocæn, Branden Ler

Aporrhais speciosa, 32 mm.

Aporrhais bicarinata, 43 mm. Fårup.

Ved Fårup er der fundet enkelte eksemplarer af *Aporrhais bicarinata* Koch & Boll *in* Koch, 1861.

Øvre Oligocæn, Brejning Ler

Aporrhais speciosa kendes fra næsten alle lokaliteter og er ofte meget almindelig. Ofte findes mange eksemplarer sammen (f. eks. ved Lyby). På lokaliteterne Nørre Vissing og Skanderborg findes den større art *Aporrhais bicarinata* også. Denne art regnedes tidligere også tidligere med til *Aporrhais speciosa*, men nu anses de to for selvstændige arter.

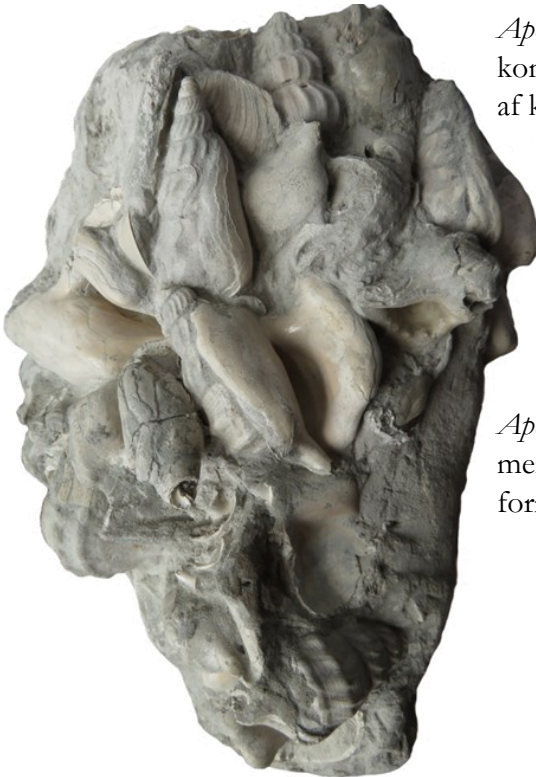

Aporrhais speciosa, 32 mm.

Aporrhais bicarinata, 43 mm.
Begge fra Nørre Vissing.

Nedre Miocæn, Klintinghoved Formation

Aporrhais bicarinata – sammenskyl i en koncretion fra Klintinghoved. Højde af koncretion 15 cm.

Aporrhais bicarinata er meget almindelig, men oftest dårligt bevaret i denne formation..

Nedre/Mellem Miocæn, Arnum Formation

Aporrhais dingdenensis, 17 mm.

Til højre eksemplarer fra Enderupskov.

I boringer i Sydvest og Sydjylland findes Arnum Formationens lag, ofte i ca. 100 m dybde. Her er arten *Aporrhais dingdenensis* Marquet, Grigis & Landau, 2002 meget talrig i boreprøver. Arten blev tidligere kaldt *Aporrhais alata*. Som tidligere nævnt er der fundet meget talrige omlejlrede eksemplarer i grusgrave-
ne ved Enderupskov.

Øvre Miocæn, Gram Formation

Aporrhais dingdenensis,
21 mm. Gram.

Der kendes kun enkelte eksemplarer fra Gram Lergrav.

Litteratur

- Grönwall, K.A. & Harder, P. 1907.** Paleocæn ved Rugaard i Jydland og dets Fauna. - D.G.U. 2 (18).
- Harder, P. 1913.** De oligocæne Lag i Jernbanegennemskæringen ved Aarhus Station. - D.G.U. 2 (22).
- Koenen, A. von 1885.** Ueber eine Paleocæne Fauna von Kopenhagen. - Abhandlungen der königlichen Gesellschaft der Wissenschaften (Göttingen) 32: 1–128.
- Ravn, J.P.J. 1921.** Kridtaflejringerne paa Bornholms Sydvestkyst og deres Fauna. III. Senonet. IV. Kridtaflejringerne ved Stampe Aa. - D.G.U. 2 (32).
- Schnetler, K.I. 2001.** The Selandian (Paleocene) mollusc fauna from Copenhagen, Denmark: the Poul Harder 1920 collection. - *Geology of Denmark Survey Bulletin* 37: 85 pp.
- Schnetler, K.I. & Heilmann-Clausen, C. 2011.** The molluscan fauna of the Eocene Lillebælt Clay, Denmark. - *Cainozoic Research* 8(1-2), 41–99.
- Schnetler, K.I. & Nielsen, M.S. 2018.** A Palaeocene (Selandian) molluscan fauna from boulders of Kerteminde Marl in the gravel-pit at Gundstrup, Fyn, Denmark. - *Cainozoic Research* 18(1), 3–81.

o-O-o

VANDLEVENDE INSEKTER I BALTISK RAV

Af Bente Nielsen

Copyright på anvendt billedmateriale: Carsten Gröbn.

Det kan synes noget paradoksalt, at en vis procentdel af de insekter, vi finder i Baltisk rav, har været vandlevende - eller med et mere videnskabeligt ord; AQUATISKE. Dette *især* når man tager i betragtning, at rav jo er dannet af den harpiks, som ravskovens træer producerede i store mængder.

Ikke desto mindre anslår man, at ca. 25% at ravinsekterne var aquatiske - hvilket jo nok kræver en nærmere forklaring:

En forklaring skal søges i det landskab, som ravskoven bla. bestod af: søer, bække, floder og vandpytter. På den måde kunne insekterne komme i berøring med vand.

En anden forklaring er den, at ikke alle aquatiske insekter lever hele deres liv i vand. Nogle går på et senere udviklingsstrin i land - for f.eks. at parre sig. Og det er disse insekter, jeg i det følgende vil beskæftige mig med.

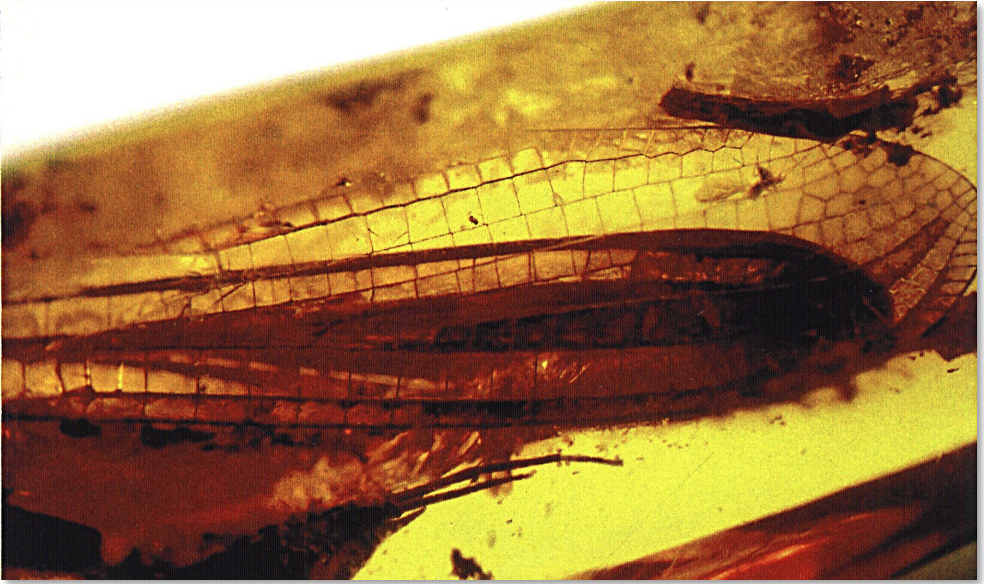
DØGNFLUER (EPHEMEROPTERA).

Døgnfluens cyklus begynder som et æg, hunnen lægger i vandoverfladen, eller lige under denne. Af ægget kommer en udelukkende vandlevende larve, som videre skifter hud – indtil den som næsten voksent, kønsmodent individ (SUBIMAGO) forlader vandet, går på land, hvor den endelig udvikler sig til et voksent individ (IMAGO). De Døgnfluer, vi finder i rav, er næsten altid Imagoer - sjældnere subimagoer. I ekstremt sjældne tilfælde er der fundet vandlevende larver i rav, hvilket jo unægteligt giver noget af et forklaringsproblem. Til det kunne man tænke sig, at larven har levet i noget vand, som af forskellige grunde er udtørret - og der så dertil er dryppet harpiks fra et nærtstående træ ned i den. Ordet "Døgnflue" kommer af, at dette insekt som voksen kun lever få timer, (Ephemere: forbigående, kortvarig). Dens eneste formål er faktisk kun at parre sig!

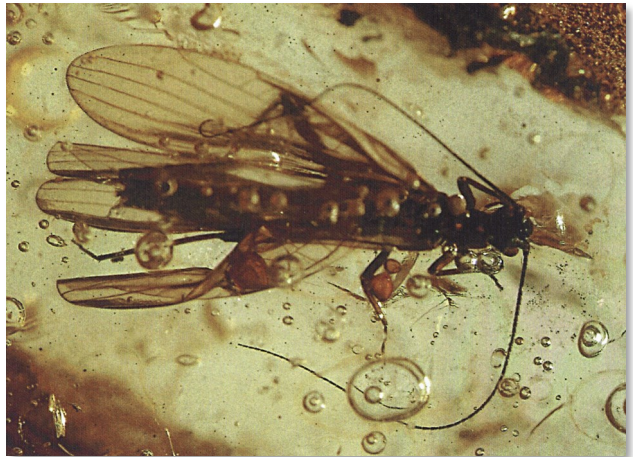
GULDSMEDE (ODONATA).

Guldsmede er ekstremt sjældne i rav - dels på grund af deres størrelse - dels på grund af deres gode flyveevne. (Man finder som oftest kun deres vinger i rav). Ligesom Døgnfluen forlader Guldsmeden vandet som voksen larve - og for siden endelig at blive et voksent individ kravler den op på en gren eller stamme, hvor det sidste spektakulære hudskifte finder sted. Tilbage sidder det såkaldte EXUVIUM (= den tomme hud), som af vinden kan blæses ind i harpiksen. (Man er virkelig heldig, hvis man får denne sidste proces at se - men også hvis man skulle se en parring, hvor hannen og hunnen danner det såkaldte "Parrings- hjul").

SLØRVINGER (PLECOPTERA).

I rav forekommer Slørvinger mest som Exuvier og vingede Imagoer. Også Slørvinger forlader vandet som voksne larver - kravler dernæst op på træstammer for at gennemgå den sidste forvandling. Mærkeligt nok er Slørvinger ikke særligt gode til at flyve, men løber hellere (derfor den ringe udbredelse). Af Slørvingers tilstedeværelse i rav kan man udlede, at der i nærheden af vand har stået træer, der dryppede harpiks.

TÆGER (HETEROPTERA).

Sammen med Cikader, Bladlus, Bladlopper og Skjoldlus hører Tægerne til de såkaldte "næbmundede" insekter: **HEMIPTERA**. Disse er alle kendetegnede ved en "Snabel", der enten kan bruges til at suge (plantesaft), eller stikke, dræbe (Rovtæger). Der findes dels landlevende Tæger (terrestriske), dels vandlevende. Sidstnævnte kan igen underinddeles i de SEMIAQUATISKE (semi=halv), som lever på og ved vand (f.eks. Skøjteløbertæger) - og de AQUATISKE, der lever under vand. Det siger sig selv, at sådanne er sjældne i rav. (Der er dog enkelte eksempler herpå). Her må vi nok igen ty til teorien om "udtørring af vandkilden".

NETVINGER (NEUROPTERA).

Blandt Netvingerne er der 3 familier: Osmylidae, Sisyridae og Neurorthidae. Larverne af førstnævnte lever i umiddelbar nærhed af vandet - (går dog indimellem i vandet for at jage) - mens larverne af Sisyridae og Neurorthidae fuldstændigt lever i vand, sågar osse nogle af pupperne. De voksne Netvinger lever ved bredden af vand, og er meget sky - de flyver kun kort ud i dæmringen. (Det kan virkelig forundre, at man har fundet larver af Neurorthidae i rav, men altså igen må vi gribe til teorien om "udtørring af vandkilden". Jeg kan ikke lade være med at prale lidt af, at jeg selv er den lykkelige ejer af en sådan *Neurorthus*-larve).

DOVENFLUER (MEGALOPTERA).

Dovenfluerne, der inddeles i Corydalidae og Sialidae, udgør kun en lille orden, og de er udelukkende Amfibiske (d.v.s. kan leve både på land og i vand). Larverne, som er rovlevende, gennemgår ca. 11 hudskifter i løbet af 1-5 år. Senere forpupper de sig på land i en Kokon. Imagoerne lever i nærheden af land, og efter at befrugtningen har fundet sted, lægges æggene på blade, grene eller sten – således, at når æggene klækkes, falder de ned i vand - og den samme cyklus kan begynde forfra...

BILLER (COLEOPTERA).

Billerne udgør en af de artsrigeste ordener i insektriget: (370.000), og de kan være såvel Terrestriske som Aquatiske. Den bille, man oftest finder i rav, er fra familien **SCIRTIDAE** ("Sumpbille"), og den er osse Aquatisk. Blandt de mere sjældne vandlevende Biller finder vi **GYRINIDAE** (Hvirvlere) og **DYTISCIDAE** (Vandkalve). (For at kunne bevæge sig i vand har disse Biller bagben, der er flade og kransede af hår). At larverne er sjældne i rav er måske fordi de, i det øjeblik de forpupper sig, forlader vandet og måske så bliver ramt af noget dryppende harpiks.

VÅRFLUER (TRICHOPTERA).

Vårfluerne tilhører de insekter, der forekommer regelmæssigt i rav, (i Baltisk rav 5-6%) - selvom de egentlig er relativt store. Hunnen lægger geleagtige klumper af æg under vandoverfladen fæstnet til planter. De vandlevende larver forpupper sig i huse/hylstre af alt forhåndenværende materiale. Disse huse/hylstre udgør et helt studium for sig selv: de kan bruge sandkorn, kviste, bladrester, exuvier af andre insekter, ja, sågar små ravstykker, der kan være indkapslede i et større stykke rav - det er det, tyskerne kalder "Bernstein im Bernstein", altså "rav i rav".

Et andet spændende fænomen, som Vårfluerne har, er, at de har "farvede

øjne" - oftest blå, osse grønne og lilla. Dette er dog ikke rigtige farver, men et optisk brydnings-fænomen, der især opstår ved særligt lys og bestemte lys-vinkler!

FLUER OG MYG (DIPTERA).

Diptera betyder på græsk "2 vinger", d.v.s. 1 forvinge og en "bagvinge", der dog er omdannet til en såkaldt svingkølle. Denne orden underinddeles i **FLUER** (= **BRACHYCERA** med korte følehorn i 3 led) og i **MYG** (= **NEMATOCERA** med hårede og længere følehorn). Fluer har slikkende munddele, mens Myggene har ditto stikkende - (det er der nogle af os, der bor i nærheden af vand, der har erfaret).

Kun få fluers larver er tilpassede vand, mens myggenes udelukkende lever i vand. De mange familier af myg er dem, som vi oftest finder i rav. Og når vi sommetider er heldige at finde et ravstykke med rigtig mange i, er det fordi myg (efter puppestadiet) går på land og danner de såkaldte

"parringssværme" (du kender nok disse sværme, som man kan observere i skumringen på en varm sommeraften).

Hvis du skulle få lyst til at læse mere om emnet, kan jeg henvise til følgende bøger:

Wilfried Wichard & Wolfgang Weitschat, 1996: "Wasserinsekten im Bernstein", Löbecke-Museum + Aquazoo, Entomologische Gesellschaft Düsseldorf.

W. Wichard, C. Gröhn & F. Seredzys, 2009: "Wasserinsekten im Baltischen Bernstein"/"Aquatic Insects in Baltic Amber", Verlag Kessel.

Carsten Gröhn, 2015: "Einschlüsse im Baltischen Bernstein" Wachholts Verlag.

Forsommerens flintfund fra Glatved

Af Jytte Frederiksen

På Nymølle Stenindustriers store oplagsplads ude ved Katholm havn - i stensamlerkredse kendt som Glatved - har vi i den skøre forsommer uden klubture haft held til at gøre et par sjove fund af flintblokke.

Den første blok (tv.) var en blågrå pyramideformet sag fuld af tyndskallede fossiler, formetlig *Echinocorys obliqua*.

I visse niveauer i kalklagene i Øvre Danien optræder der mængdevis af skaller af det lille, skæve søpindsvin, som så også derfor hedder *Echinocorys obliqua* (obliqua betyder nemlig skæv på latin).

Heldigvis er dette niveau ofte forflintet med enten en grålig eller som her blålig flint, som danner god kontrast til de hvide skaller.

Næste blok havde næsten samme farve og lignede forstenet drivtømmer. Og det var det sørme. Borende muslinger (*Teredo*) har gnasket al træmasse i sig og efterladt et tæt sammensurium af kalkklædte gravegange. Det er nok på grund af de lange gange, at dette muslingespor på dansk kaldes Pæleorm.

Det tredje fund var en gnistrende krystalfyldt sag i mørkeblå flint.

Ved nærmere eftersyn ligner den et stykke af en af de store formationer - *Paramoudra* - som findes i et stort antal ude på det sted - men hvordan den fine lagdeling med krystallerne er opstået ved vi ikke. Søren Bo Andersen har på sin hjemmeside en beskrivelse af fænomenet *Paramoudra* - <http://www.geolsba.dk/VigsoeBugt/Vigsoe-start.html> . En flintdannelse udløst af en ganske tynd gravegang i midten.

Til slut bragte vi et mysterium hjem. I form af en stor flinteblok med koncentriske pølseformede ringe. Måske sporfossiler måske noget andet. Som vi plejer at sige om mysterierne på samleturene med klubben: prøv at se om du kan finde en mere. Og det har vi så gjort. Denne gang er "pølserne" snarere parallelle.

Først det mystiske, koncentriske sporfossil

- og så: dacapo-fundet, nu med parallelle pølser.

Sangstrup Klint er altid et besøg værd

Af Jytte Frederiksen

I mange år er Jysk Stenklubs første fællestur gået til Sangstrup Klint. I år måtte den aflyses. Men det kunne ikke holde os fra enkeltvis at opsøge klinten. Frisk luft og høj himmel prægede alle de ture, vi tog derud i forsommeren. Flere gange traskede vi gennem dyner af tang for at nå ud til de høje skrænter i sydenden. Efter en af stormene oplevede vi, at alle sten for foden af klinten var skyllet væk, så klintefoden stod som et stort skrånende kalkbræt med masser af fossiler. Det manglende løse materiale var helt usædvanligt ført nordpå og efterladt i en hule i klinten. Normalt går materialetransporten sydover.

Mange af de indsamlede søpindsvin og kiselsvampe får lov til at blive derude - vi har kun plads til de allerfineste og de allermest drilske fund. Det voldte mig en del kvaler at bestemme et af fundene

Crania transversa (en overskal) fra Sangstrup Klint

En lille skal med små knopper og en spids. 2 x7 x 9 mm. Med hjælp fra Ingemann Schnetler fik jeg til sidst aflivet mine drømme om en huesnegl og måtte klassificere kræet som brachiopoden *Crania transversa*.

En lille *Cyclaster danicus* har jeg også taget med hjem fordi den bærer spor efter bid. Måske har et krebsdyr haft en klo med i spillet.

I løbet af foråret blev ordet corona allemandseje. Inden da var ordet bl.a kendt fra astronomien. Om skallen på søpindsvin bruges også betegnelsen corona. Tidligt på året fandt jeg på en flinteknold fra Sangstrup et 1,5 mm stort *Salenia* sp og var klar til at kalde det årets fineste fund. Men i maj måned gik jeg tæt på klinten og så i omtrent øjenhøjde en lille corona sidde i kridtet. Med en fræk finger fik jeg lirket kræet ned i den medbragte metal-dåse med blødt papir. En lille *Tylocidaris abildgaardii* kom med hjem og vil altid minde mig om coronatidens ensomme fossilture.

Tylocidaris abildgaardii fra Sangstrup Klint

Vi har haft gode ture til Sangstrup hver for sig, men alligevel vil vi se frem til den dag hvor en effektiv behandling eller vaccine mod covid-19 gør, at vi uden betænkning kan samles ved Sangstrup Klint og dele glæden ved de gode fund med hinanden. Det her var så et lille forsøg på at dele noget alligevel.

På gensyn derude.

TURANNONCE/UDFLUGTER

Turannonce, forslag til klubtur

Gotland i maj 2021

Vi forsøger at arrangere en 8-9 dages tur til Gotland, som erstatning for den, som covid19 forhindrede os i at gennemføre i 2020.

Inden planlægning af turen vil jeg gerne have en uforpligtende forhåndstilmelding fra interesserede medlemmer.

Forventet turpris er 5000 kr. pr. person

Henvendelse til Linda, tlf. 5051 0055
eller mail: lindakaj@gmail.com

Turannonce, uden for klubbens regi.

Svenske ledeblokke - stentur ved Sletterhage Fyr

Måske kan det interessere Jysk Stenklub, at vi (Vendsyssel Stenklub) i samarbejde med Folkeuniversitetet i Aalborg har arrangeret en vandretur udgående fra parkeringspladsen ved Sletterhage fyr. Turen starter **lørdag den 5. september 2020**, kl. 11 og varer til kl. 15.

Der er mulighed for at finde svenske ledeblokke, og ikke mindst er der kyndig vejledning for turen ledes af geolog Per Smed, der i mange år har beskæftiget sig med ledeblokke på de danske strande. Der er mere om turen i FU Aalborgs program, også oplysninger om tilmelding mv.

Stentur med Per Smed til Helgenæs

Per Smed, Geolog

05.09.2020 kl. 11:00 - 15:00

Mødested: P-pladsen ved Sletterhage Fyr, Sletterhagevej 58, 8420 Knebel

<https://fuaalborg.dk/aalborg/program/naturvidenskab-og-teknologi/svenske-ledeblokke-2021-161>

Venlig hilsen Torben Dencker, Vendsyssel Stenklub

*Moler fra Fur- indeholder stykke
af vulkanvæggen fra Færøerne*

1. WEEKEND I OKTOBER

AARHUS STEN- OG SMYKKEMESSE

I KHIF-HALLEN,
KOLTVEJ 43,
8361 HASSELAGER

BEGGE DAGE KL. 10-17

AARHUS STEN- OG SMYKKEMESSE

Lørdag d. 3. og søndag d. 4. oktober 2020

kl. 10-17 i KHIF-Hallen, Koltvej 43,
8361 Hasselager

Entre kr. 50,- (for begge dage).

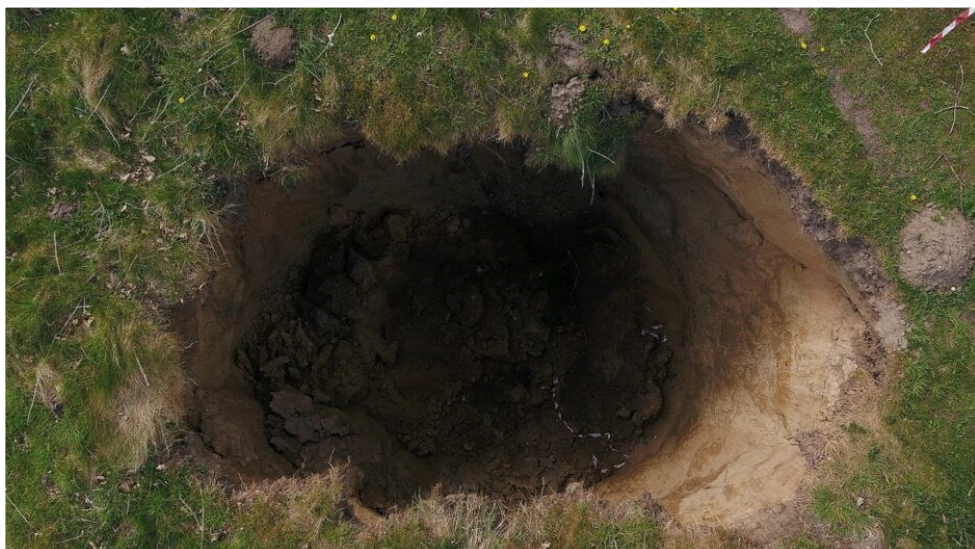
Børn op til 14 år gratis ifølge med en voksen.

Udtrækninger af gaver på entrebilletten.
Arbejdende værksted/særudstilling/foredrag
på mange stande.

Info: www.stenogsmykker.dk
mob. 2539 8361

Skred forår2020, Gjerrild Klint (foto Kristian Svennevig)

Jordfaldshul ved Mønsted (foto TV2MidtVest)

Michael Bak

I øjeblikket masser af fine og sjældne mineraler til salg fra min samling (tidl. Claus Hedegaard) - bl.a.:

- *Mere end 50 forskellige zeolite-mineraler*
- *Sjældne mineraler fra hele verden*

Overvejer du at sælge din samling ?

Med kontakt til samlere og forhandlere i USA og Europa kan jeg tilbyde dig den bedste pris for din samling af fine mineraler og gode enkeltstykker.

Kærdalen 16 - 3660 Stenløse - Tlf. 23 21 15 43
michaelbak@worldofminerals.dk

Medlemskab af Jysk Stenklub - kontingent 2020

- Bankkonto: 1551 1217380 eller MobilePay 29430901 (Jytte Frederiksen)
- Enkeltperson: 175 kr.
- Par (modtager kun ét medlemsblad): 250 kr.

Øvrig kontakt til kassereren: tlf. 2943 0901 eller 8617 4697 -
e-mail: jytte@dichmusik.dk

Hvis du ikke ønsker at fortsætte dit medlemskab, så giv venligst besked. Det sparer foreningen for udgifter og begge parter for besvær.

HUSK også at melde FLYTNING til kassereren. Et postkort (se adressen på side 2) eller en mail til jytte@dichmusik.dk sikrer, at Stenhuggeren kommer frem uden forsinkelse.

Nu kan du få besked på SMS eller E-MAIL

Vil du gerne mindes om, at det er nu, der skal betales kontingent?
Så send mig dit mobilnummer eller din mailadresse.

Mobiltilf.: 2943 0901

Mail: jytte@dichmusik.dk

Med venlig hilsen fra *Kasserer Jytte Frederiksen*

Klubbens værksted og bibliotek på Læssøesgades Skole

Hold dig orienteret på klubbens hjemmeside eller hos Hans J. Mikkelsen.

Administrativt er bygningen flyttet fra Læssøesgades Skole til Frederiksbjerg Skole.

Der er ikke så mange brugere tilmeldt i øjeblikket, så udnyt gerne de ledige pladser.

Kontakt Hans J. Mikkelsen, når det drejer sig om værkstedet. Tlf. 4054 3902.

Tirsdage : er for tiden ledig på grund af sygdom. Træf aftale med Hans om adgang - Maskinerne er der og venter på at blive brugt, så hold jer ikke tilbage.

Onsdage: kl. 19.00 - 22.00. v/ Leif Andersen (kun efter aftale) 6167 8062.

Husk af hensyn til de låste døre at ringe besked, om du kommer på værkstedet. Brug af sølvværkstedet: 5 kr. pr. gang. Brug af slibeværkstedet: 10 kr. pr. gang.

Returneres ved varig adresseændring

Afsender:

Jysk Stenklub

Myntevej 16

8240 Risskov

Program for Jysk Stenklub efterår/vinter 2020

**Klubmøderne er på Åby Bibliotek,
Ludvig Feilbergsvej, Åbyhøj**

Covid-19/Coronavirus-begrænsninger mht. at undgå smittefarlige aktiviteter kan betyde, at der kommer yderligere lukninger af biblioteket og nye påbud/forbud. Så hold dig orienteret bla. på klubbens hjemmeside eller ved henvendelse til bestyrelsen. Foredrag og arrangementer kan nemt være blevet aflyst !!!

- Lørdag d. 12/9: Klubmøde på Åby Bibliotek. Sommerens fund. Snak om fossiler. Almindeligt samvær med afsprington og social afstand. ;-)
- Lørdag d. 10/10: Klubmøde på Åby Bibliotek. Foredrag ved Agnete Carlsen: ”Dykkersyge hos forhistoriske havkrybdyr”.
- Lørdag d. 7/11: Klubmøde på Åby Bibliotek. Søren Bo Andersen *fortæller lidt om søpindsvin*, og sammen med andre af klubbens fagfolk *besvares spørgsmål om fossiler, lokaliteter og alt det andet*, der vedrører en fossilsamling.
- Lørdag d. 12/12: Klubmøde på Åby Bibliotek. Det traditionelle julemøde med hygge, Othellokage, julesange og lotteri.

Arrangementer uden for klubbens regi

- Lørdag d. 5/9: Stentur ved Sletterhage Fyr ledet af Per Smed. Turen arrangeres af Vendsyssel Stenklub sammen med Folkeuniversitetet i Aalborg (– se nærmere i bladet).
- Weekend 3/10-4/10: AARHUS STEN- OG SMYKKEMESSE, kl. 10-17 i KHIF-Hallen, Koltvej 43, 8361 Hasselager. (Se annonce i bladet).

NB. Pga. corona-hensyn deltager Klubben ikke med en stand på denne messe i år.

Deadline for decembernummeret af STENHUGGEREN er den 25. oktober 2020. Materiale sendes til Søren Bo Andersen. (sba@geolsba.dk), eller kan afleveres ved klubmøder.

AL DELTAGELSE I FORENINGENS AKTIVITETER SKER PÅ EGEN REGNING OG RISIKO

Ved ankomst til møderne på Åby Bibliotek efter kl. 14.00, hvor dørene bliver lukket, kan man benytte klokken til højre for døren. Husk selv at medbringe nødvendig proviant til møderne. Fra kl. 13.00 er der åbent for handel, bytning, stensnak og ”sten på bordet”. Mødet starter kl. 14.30.

Solbakkens KopiTryk

